

Secr. Gerard Thijssen
Rozenbloemstraat 34,
4921 KG Made

Tel: 0162-683323

Mail: heemkundemadedrimmelen@gmail.com

NIEUWSBRIEF 1

Jaargang 23 Januari 2020

**Graag nodigen wij u uit voor de lezing van Frank Timmers.
“Het Spel Carnaval”**

Wanneer: Woensdag 19 februari 2020
Waar: Hotel-partycentrum 't Trefpunt te Made
Tijdstip: 20.00 uur

Introducees zijn welkom

Het Spel Carnaval

Carnaval is een spel dat we samen spelen. Van de gewone vierder en wagenbouwer tot de burgemeester die de sleutel van stad of dorp afstaat aan de tijdelijke machthebber, de prins. Zoals ieder spel heeft ook carnaval gebruiken en regels. Frank Timmers zocht naar verklaringen en vertelt hierover tijdens zijn presentatie 'Het spel carnaval'. Het wonderlijke feest kent vele elementen die allemaal een verhaal hebben: van de plaatsnamen en motto's tot de raad van elf en de nar, het getal 11, het verkleden, tonpraten en de prins, Waarom is deze eigenlijk een man? Al deze zaken komen aan de orde.

Frank Timmers (Prinsenbeek, 1966) is journalist bij BN De Stem, secretaris van de Brabantse Carnavals Federatie en juryvoorzitter van zowel het Bloemencorso Zundert als het Fruitcorso in Tiel.

Terugblik Lezing van 4 december 2019 door Herman Teerhöfer

In het kader van 75 jaar Bevrijding, waarin de Heemkundekring een erg succesvolle bevrijdingsfietsroute had georganiseerd, is deze bijzondere spreker uitgenodigd die door middel van zijn indrukwekkende verhalen er voor wil zorgen dat de Tweede Wereldoorlog nooit vergeten wordt.

Herman Teerhöfer heeft 74 overlevenden van Auschwitz (in de leeftijd van 81 tot 97 jaar) geïnterviewd in Nederland, België, Duitsland, Israël en Engeland.

Drs. Herman Teerhöfer (1975) is als geestelijk verzorger en theoloog werkzaam in drie verpleeghuizen in Tilburg. En hij is oprichter en voorzitter van de Stichting Smolinski Foundation. Zie voor meer info: www.smolinski.nl

Zijn aandachtsgebieden zijn: geestelijke zorg aan ouderen, palliatieve zorg, getuigenissen over de Tweede Wereldoorlog, in het bijzonder levensverhalen van Auschwitzoverlevenden. Ook over de mensen in de Jappenkampen had hij tien verhalen geschreven, maar die kwamen deze avond terloops ter sprake.

Zijn kennis over de Tweede Wereldoorlog en in 't bijzonder Auschwitz is bijzonder groot.

Hij vertelt zo gepassioneerd, dat luisteren geen opgave is. Teerhöfer gaat tijdens de interviews met de overlevenden van Auschwitz onder andere in op de vraag, waaruit deze mensen kracht putten in dergelijke extreme omstandigheden.

Dat bleek voor iedereen verschillend te zijn, maar allen ervoeren een grote drijfveer om te overleven. De meesten gaven aan dat hun opvoeding ook een grote rol had gespeeld.

Het Joodse geloof werd nauwelijks uitgedragen, ook in de kampen niet. De meesten waren socialistisch en communistisch en op het moment dat ze de Joodse ster moesten dragen werden zij zich bewust van hun geloof.

Tijdens de lezing zagen de aanwezigen diverse interviewfragmenten voorbijkomen, waar men toch wel even stil van werd.

Zo vertelde Mevrouw Brandes Brillenslijper (zij zat met Anne Frank in concentratiekampen Westerbork, Auschwitz-Birkenau en Bergen Belsen) dat deze periode voor haar Onvoltooid Verleden Tijd is. Zij had de zus van Anne verzorgd.

Lenie de Jong-van Naarden vertelt in dit interviewfragment over haar geestkracht hoe mentaal om te gaan in Auschwitz met de ellende die ze om haar heen zag. In het tweede deel van dit fragment vertelt ze over Anne en Margot Frank en de zorgen van hun moeder Edith Frank in Auschwitz. Lenie de Jong-van Naarden is met de familie Frank in dezelfde veewagon naar Auschwitz gedeporteerd op 3 september 1944 vanuit Westerbork. In Westerbork en ook de eerste twee maanden in Auschwitz-Birkenau had zij contact met de familie Frank tot het moment kwam dat zij met een groep van 50 Nederlandse joodse vrouwen geselecteerd is voor het dwangarbeiderskamp Libau in Opper-Silezië. Daar is Lenie de Jong-van Naarden bevrijd begin mei 1945.

Lenie Boeken werd na 2 maanden geselecteerd en naar een ziekenhuis in Tsjecho-Slowakije gebracht. Daar werd zij "geopereerd" er werd verschillende keren een vloeistof ingebracht. De bedoeling hiervan was dat niet Arische vrouwen zich nooit voort zouden

planten. Ook in het experimenten blok werden Joodse meisjes van 13,14 en 15 jaar dusdanig behandeld dat zij nooit kinderen konden krijgen. Lenie had gelukkig 1 kind gekregen.

Een van de ondervraagde mannen was "vrijwillig" met een transport meegegaan. Hij dacht dat zijn ouders en broers en zussen dan vrijgesteld waren. Zijn overlevingsdrang in het kamp was: Ik wil naar mijn moeder. Zijn ouders waren echter bij het eerste transport al naar de gaskamers gebracht. Gelukkig heeft hij dit toen niet geweten.

Max Hamburger was 21 jaar, arts en lid van de Joodse Raad. Hij werd in 1944 van Westerbork naar Auschwitz gebracht. De legerarts vond hem veel te jong voor arts en hij moest buiten aan het werk, legeronderdelen in elkaar zetten. Totdat een collega arts tegen hem zij dat hij een examen af kon leggen. Hij gaf hem nog de raad dat hij goed het verschil tussen een carcinoom en een sarcoom moest weten want dat dit op het examen gevraagd zou worden.

De solidariteit in Auschwitz was erg groot, men was er gewoon voor elkaar.

Het verschil tussen mannen en vrouwen in de kampen was erg groot. De man was vaak solistisch, terwijl de vrouw in groepjes functioneerde.

Sommigen begrijpen niet dat ze de verschrikkelijke ontberingen in Auschwitz hebben overleefd, blijven last houden van nachtmerries of schrikken van hondengeblaf omdat het hen herinnert aan de herdershonden in Auschwitz.

Herman wil met zijn interviewproject deze ingrijpende geschiedenis voor de komende generaties levend houden.

Geïnterviewden hebben in verschillende commando's in Auschwitz gewerkt, zoals in het Auschwitzorkest, het Canada commando, het Philipscommando (Philips – Kamp Vught), het medisch commando als arts etc.

Alle overlevenden van Auschwitz hebben een boodschap voor de samenleving: 'Vrede en verdraagzaamheid'.